

CRUYSBERGHS, Karel, monseigneur (Meerhout 28 maart 1891).

Tot priester gewijd te Londen (1915), legeraalmoezenier (1914-'18), baccalaureaat in de theologie (Katholieke Universiteit te Leuven), professor aan het groot seminarie te Mechelen, algemeen proost Jeugdverbond voor Katholieke Actie (1928-'31 en 1937-'51), vice-rector van de Katholieke Universiteit te Leuven (1931-'36), algemeen proost Belgische Boerenbond (1936-'62).

Hij schreef een tachtigtal werken van godsdienstige, morele en pedagogische aard, meestal gebundelde sermoenen en voordrachten, kanselstof voor priesters e.d., maar ook enige werken met een historische inslag. Om de vorm- en stijlqualiteiten van zijn oeuvre werd hem in 1949 door de provincie Antwerpen een letterkundige prijs toegekend. Hij is lid van de Vereniging van Kempische Schrijvers. Teruggekeerd van het IJzerfront, waar hij kennis maakte met het idealisme van de Vlaamse soldaten, droeg Karel Cruysberghs de leuze van Joe English „Ic dien” als een opdracht mee door het leven.

Voor de seminaristen en voor de katholieke Vlaamse studentenbeweging was hij een wijze raadsman en bezielende redenaar. Als vice-rector van de Katholieke Universiteit te Leuven bracht hij via de dialoog een vernieuwde geest in de verhouding tussen studenten en academische overheid. Als algemeen proost van de Belgische Boerenbond wist hij het vertrouwen van de Vlaamse boerenstand en van de boerenjeugd in hun organisaties te winnen en te versterken. Om zijn sprekerstalent en enthousiasme is hij „de klok van Vlaanderen” genoemd.

WERKEN: *Voor Outer en Heerd* (1948); - *Pastoor Pieter-Jozef Dergent. Een priester-martelaar* (1949); - *Memoires* (1971, tweede uitgave).

PAUL MARCK